

Wiadomości statystyczne

miesięcznik
rok XVIII
Warszawa
styczeń 1973

1

w numerze

**Marian Klimczyk,
Zbigniew Smoliński**

Problematyka demograficzna
w działalności Głównego
Urzędu Statystycznego

Krystyna Jacek

Dochody ludności
z funduszu świadczeń
społecznych

Andrzej Luszniwicz

Problemy kształcenia
statystyków na poziomie
podyplomowym

Janusz Stępiński

Światowa konferencja
na temat informatyki
w administracji publicznej

Tadeusz Gajdemski

System WEKTOR
a sprawozdawczość statystyczna

Leon Piotrowski

Założenia metodologiczne
rejestrów jednostek
gospodarki narodowej w ZSRR

Jan Iszkowski

Rejestr zakładów pracy
w NRD

SPIS TREŚCI

Marian Klimczyk, Zbigniew Smoliński — Problematyka demograficzna w działalności Głównego Urzędu Statystycznego	1
Krzyszyna Jacek — Dochody ludności z funduszu świadczeń społecznych	5
Marian Szybowski — Produkcja przemysłowa Polski na tle niektórych krajów	8
Marian Klimczyk — Zanikanie zjawiska fałszywego zgłaszania dat urodzeń w Polsce	12
Andrzej Luszniewicz — Problemy kształcenia statystyków na poziomie podyplomowym	14
Stefan Giembicki — Z praktyki analizy ekonomicznych szeregów czasowych w Głównym Urzędzie Statystycznym	17
Wanda Kozubek, Władysław Pitera — Zastosowanie metod statystycznych i matematycznych do analizy i usprawnienia pracy stalowni	20
Z PRAC NAD ROZWOJEM SYSTEMU PAŃSTWOWEJ INFORMACJI STATYSTYCZNEJ	
Janusz Stepiński — Światowa konferencja na temat informatyki w administracji publicznej	22
Tadeusz Gajdemski — System WEKTOR a sprawozdawczość statystyczna	25
Bogusław Hołubicki — Propozycje modyfikacji numerów statystycznych w związku z zamierzeniami budowy Krajowego Systemu Informatycznego	26
Leon Piotrowski — Założenia metodologiczne rejestru jednostek gospodarki narodowej w ZSRR	29
Jan Iszkowski — Rejestr zakładów pracy w NRD	31
Bogusław Rejn — Niektóre problemy ewidencji na podstawie indywidualnego numeru statystycznego	33
INFORMACJE	
Przegląd aktualnych informacji gospodarczych — oprac. L. Gradowski	35
Irena Kasperowicz, Jarosław Podgórski — Ogólnopolska Konferencja Statystyków — relacja z przebiegu dyskusji	36
Stawomir Mierzejewski — Powierzchnia szklarni, inspektów oraz upraw w namiotach foliowych w 1972 r.	38
PRZEGLĄDY, RECENZJE	
Władysław Kondrat — Rocznik Demograficzny 1972	39
Halina Bartosiewicz — Rocznik Przemysłu 1972	40
Maria Piekut — Rocznik Statystyczny Handlu Wewnętrznego 1972	41
Józef Pochodyła — Rocznik Statystyczny Gospodarki Morskiej 1972	43
Janina Libhard — Usługi dla ludności w 1971 r.	44
Zbigniew Ferenc — Zwierzęta gospodarskie w czerwcu 1972 r.	45
Bogdan Karwowski — Transport samochodowy i drogi publiczne 1971	45
Zdzisław Kulakowski — Statystyka historyczna	46
Nowe książki i artykuły (oprac. Z. Kulakowski i H. Cieślak)	48
Wydawnictwa statystyczne GUS (wkładka oprac. K. Kowalski)	
Powierzchnia szklarni. Powierzchnia inspektów (tablice)	

СОДЕРЖАНИЕ

Мариан Климчик, Збигнев Смолински — Демографическая проблематика в деятельности Центрального статистического управления (1)	1
Кристинна Ячек — Доходы населения из общественных фондов потребления (5)	5
Мариан Шибковский — Промышленная продукция Польши среди некоторых стран (8)	8
Мариан Климчик — Исчезновение явления фальшивой подачи года рождения в Польше (12)	12
Андрей Люшиневич — Проблемы обучения статистиков на последипломном уровне (14)	14
Стефан Гембицкий — Из практики анализ динамических рядов (17)	17
Ванда Козубек, Владислав Питера — Использование статистических и математических методов в целях анализа и улучшения работы сталелитейных заводов (20)	20

IZ RABOT PO RAZWITIJU SYSTEMY GOSUDARSTWENNOJ STATYSTYCZESKOJ INFORMACII

Януш Степински — Мировая конференция по теме информатики в публичном управлении (22)	22
Тадеш Гайдемски — Система WEKTOR и статистическая отчетность (25)	25
Богуслав Холубицкий — Предложения по модификации статистических номеров в связи с намерениями строительства Государственной информационной системы (26)	26
Леон Пётровский — Методологические принципы реестра единиц народного хозяйства в СССР (29)	29
Ян Ишковски — Реестр предприятий в ГДР (31)	31
Богуслав Рейн — Некоторые проблемы учета на основе индивидуального статистического номера (33)	33

ИНФОРМАЦИЯ

Обзор актуальной хозяйственной информации (разр. Л. Градовски) (35)	35
Ирена Касперович, Ярослав Подгурски — Общепольская конференция статистиков — доклад по ходу дискуссии (36)	36
Славомир Межеевски — Площадь парников, инспектов и культур в палатках из фольги в 1972 г. (38)	38

ОБЗОР, РЕЦЕНЗИИ

Владислав Кондрат — Демографический ежегодник 1972 (39)	39
Галина Бартошевич — Ежегодник промышленности 1972 (40)	40
Мария Пекут — Статистический ежегодник внутренней торговли 1972 (41)	41
Юзеф Походыла — Статистический ежегодник морского хозяйства 1972 (43)	43
Янина Либхард — Услуги для населения в 1971 г. (44)	44
Збигнев Ференц — Хозяйственные животные в июне 1972 г. (45)	45
Богдан Карвовски — Автомобильный транспорт и публичные дороги 1971 (45)	45

Збигнев Кулаковски — Историческая статистика (46)	46
Новые книги и статьи (разр. З. Кулаковски и Г. Цесляк) (48)	48
Статистические публикации ЦСУ (вкладыш разр. К. Ковальски)	
Площадь парников. Площадь инспектов (таблицы)	

CONTENTS

Marian Klimczyk, Zbigniew Smoliński — Demographic Problems in the Activities of the Central Statistical Office (1)	1
Krzyszyna Jacek — Population Incomes from the Social Benefit Fund (5)	5
Marian Szybowski — Industrial Production in Poland as Compared with Other Countries (8)	8
Marian Klimczyk — Decline in False Reporting of Birth Dates (12)	12
Andrzej Luszniewicz — Problems of Training Statisticians on Post — Graduate Level (14)	14
Stefan Giembicki — About Experience in Analysis of Economic Time Series (17)	17
Wanda Kozubek, Władysław Pitera — Application of Statistical and Mathematical Methods in Analysing and Streamlining the Work of Steel Mills (20)	20

WORK ON DEVELOPING THE STATE STATISTICAL INFORMATION SYSTEM

Janusz Stepiński — World Conference on Informatics in Public Administration (22)	22
Tadeusz Gajdemski — System WEKTOR in Statistical Reporting System (25)	25
Bogusław Hołubicki — The Modification of Statistical Code Numbers: Suggestions Connected with the Intended Establishing of the National Information System (26)	26
Leon Piotrowski — Methodological Conceptions for the Register of National Economy Units in USSR (29)	29
Jan Iszkowski — Register of Working Establishments in GDR (31)	31
Bogusław Rejn — Some Problems of Accounting Connected with Individual Statistical Code Number (33)	33

INFORMATION

Survey of Current Economic Information (35)	35
Irena Kasperowicz, Jarosław Podgórski — Polish General Conference of Statisticians: Report on the Discussion (36)	36
Stawomir Mierzejewski — Area of Greenhouses, Hotbed and Soil under Foil Tents (38)	38

SURVEYS, REVIEWS

Władysław Kondrat — Demographic Yearbook 1972 (39)	39
Halina Bartosiewicz — Yearbook of Industry 1972 (40)	40
Maria Piekut — Statistical Yearbook of Internal Trade 1972 (41)	41
Józef Pochodyła — Statistical Yearbook of Maritime Economy 1972 (43)	43
Janina Libhard — Services Rendered to Population in 1971 (44)	44
Zbigniew Ferenc — Livestock in June 1972 (45)	45
Bogdan Karwowski — Motor-Car Transport and Public Roads in 1971 (45)	45

Zdzisław Kulakowski — Historical Statistics (46)	46
New Books an Inserts (by Z. Kulakowski and H. Cieślak) (48)	48
CSO Statistical Publications (appendix by K. Kowalski)	
Area of Greenhouses and Hotbed (a tables)	

Ministerstwo Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki zaleciło czasopismo jako lekturę pomocniczą do nauczania statystyki w uczelniach ekonomicznych i wydziałach ekonomicznych uniwersytetów oraz wydziałach inżynierjno-ekonomicznych politechnik

INFORMACJA DLA NADSYŁAJĄCYCH MATERIAŁY DO DRUKU W „WIADOMOŚCIACH STATYSTYCZNYCH”

„Wiadomości Statystyczne” publikują artykuły poświęcone teorii i praktyce statystycznej, omawiające metody i wyniki badań prowadzonych przez GUS oraz inne instytucje w kraju i za granicą. Czasopismo publikuje również recenzje, zapowiedzi wydawnicze, notki bibliograficzne itp.

Objętość artykułu nie powinna w zasadzie przekraczać 7—10 stron maszynopisu artykułów naukowych oraz 3—5 stron artykułów informacyjnych.

Maszynopisy pisane jednostronnie po 30 wierszy à 65 znaków powinny być dostarczone w dwóch egzemplarzach (w tym oryginał). Tablice, wykresy, teksty odsyłaczy itp., zaopatrzone w arabską numerację ciągłą, powinny być załączone poza tekstem, na oddzielnych stronach; w tekście należy zaznaczyć miejsce, gdzie mają one być zamieszczone. Znaki, które mają być drukowane kursywą, należy podkreślić falistą linią, a prostą linią fragmenty tekstu, które winny być wyróżnione inne cziółnką.

Tadeusz Gajdemski

System WEKTOR a sprawozdawczość statystyczna

W okresie, gdy podejmowane są prace teoretyczne i działania praktyczne, zmierzające do utworzenia nowoczesnego systemu państwowej informacji statystycznej, na szczególną uwagę zasługują pierwsze rozwiązania szczegółowe systemów nowego typu. Rozwiązanie takie znajdujemy w materiałach dotyczących budowy systemu sterowania inwestycjami, opracowanych przez Komisję Ekspertów¹⁾. W materiałach tych — obejmujących kilkanaście wielostronicowych dokumentów — zaproponowano system informacyjny, **mający spełnić wszelkie wymogi nowoczesności**. Z tego względu propozycje Komisji Ekspertów zasługują na szczególne studia z punktu widzenia modernizacji statystyki państwowej. Zgłoszone niżej uwagi są rezultatem wstępnego tylko poznania materiałów i dlatego nie mogą być traktowane jako wnioski ostateczne i oficjalne. Świadomie pominięto też generalną ocenę systemu jako całości, koncentrując uwagę na rozwiązaniach i problemach wiążących się z koncepcjami budowy nowoczesnego Systemu Państwowej Informacji Statystycznej.

Zaproponowany przez Komisję Ekspertów system o kryptonimie WEKTOR najszerzej uwzględnia informacje o inwestycjach szczególnie ważnych. Znacznie skromniej potraktowane zostały pozostałe inwestycje przemysłowe, mieszkaniowe i socjalne. Toteż porównanie proponowanych rozwiązań, odnoszących się do inwestycji szczególnie ważnych z rozwiązaniami aktualnie stosowanymi w systemie statystycznym najpełniej ujawnia różnice zarówno w metodologii, organizacji i technice obydwu systemów.

Różnice metodologiczne

Najogólniej biorąc, różnice metodologiczne sprowadzają się do zakresu informacji, sposobu ich ujęcia oraz metody prezentowania wyników (emisji informacji).

Zakres informacji ujętych systemem WEKTOR jest znacznie szerszy od przyjmowanego dotychczas w sprawozdawczości statystycznej. **Różnica wynika głównie z wprowadzenia szeregu typów informacji nie występujących w tradycyjnej statystyce.**

W systemie WEKTOR występują:

- **informacja wzorcowa**, mająca służyć do konfrontacji późniejszych zdarzeń z wcześniej przyjętymi założeniami dla oceny przebiegu realizacji inwestycji;
- **informacja zdarzeniowa**, dotycząca realizacji węzłowych punktów harmonogramu określającego proces przebiegu inwestycji;
- **informacja okresowa**, obejmująca w ujęciu finansowym i rzeczowym nakłady i efekty w poszczególnych odcinkach czasu;
- **informacja alarmowa**, sygnalizująca odchylenia od założeń harmonogramu lub też o awariach, które mogą wpłynąć na zmianę ustaleń wzorcowych;
- **komunikaty**, dotyczące dochodzenia obiektu inwestycyjnego do planowanej zdolności produkcyjnej. Są to zatem informacje odnoszące się do inwestycji w zasadzie zakończonych;
- **informacja problemowa**, służąca analizie i wnioskom podsumowującym proces działalności inwestycyjnej.

Z wymienionych informacji **jedynie informacja okresowa jest w pełni zbieżna w obydwu systemach**. Różnice w treści informacji lub w długości obejmowanych czasokresów — zresztą niezbyt duże — nie mają tu istotnego znaczenia, gdyż odpowiednie ustalenia metodologiczne ulegają w czasie licznym modyfikacjom.

W pewnym zakresie występuje też zbieżność pomiędzy informacją zwaną **wzorcową** w systemie WEK-

TOR a pozycjami sprawozdawczości statystycznej odnoszącymi się do **wielkości planistycznych**. Jest to jednak zbieżność tylko częściowa. Informacja wzorcowa obejmuje nie tylko założenia planistyczne w ujęciu finansowym, lecz — i to głównie — węzłowe ustalenia w odniesieniu do przygotowania inwestycji, realizacji poszczególnych jej etapów oraz dochodzenia do planowanej zdolności produkcyjnej.

Podobną, częściową zbieżność można zauważyć pomiędzy informacją problemową systemu WEKTOR a tą, którą w opracowaniach statystycznych określa się jako **analizę statystyczną**. Szersza baza informacyjna, na której oparta jest informacja problemowa, pozwala sądzić, że powinna ona być bardziej szczegółowa od analiz statystycznych.

Za zaletę systemu WEKTOR należy uznać, że **śledzi on proces inwestycyjny każdego obiektu imiennie** (chodzi o inwestycje szczególnie ważne), co — rzecz zrozumiała — nie wyklucza również agregowania danych, a co nadaje temu systemowi walor konkretności. Część informatyków określa system WEKTOR jako dyspozytorski, z racji dużej szczegółowości informacji o konkretnych obiektach. Można mieć obiekcje co do tego, czy jest uzasadnione rzeczywistymi potrzebami gromadzenia na szczeblu centralnym tak szczegółowych informacji, jak to zakłada system WEKTOR.

Na uwagę zasługuje różnica metody **prezentacji** (emisji) **wyników** przez obydwie porównywane systemy. O ile system informacji statystycznej prezentuje obserwacje o zaszczościach **od strony uogólnionych wyników**, to system WEKTOR ukierunkowany jest przede wszystkim na **wychwytywanie i akcentowanie negatywnych zdarzeń występujących w procesie inwestycyjnym**.

W zaprojektowanych tabulogramach i komunikatach wybija się na czoło odchylenie od informacji wzorcowej (założeń techniczno-ekonomicznych, planu itp.) zarówno w odniesieniu do przygotowania i przebiegu realizacji inwestycji ponoszonych nakładów, jak i osiągnięcia zdolności produkcyjnej. Takie podejście do emitowanych informacji stwarza przesłanki skuteczniejszego ich wykorzystywania, jakkolwiek u postronnego obserwatora mogłoby wyrobić obraz pesymistyczny.

Niezależnie od różnicy w samym zakresie informacji zwanej wzorcową w systemie WEKTOR, a planem w sprawozdawczości statystycznej, występuje także istotna różnica w metodologii zbierania tych danych. W systemie WEKTOR zakłada się zbieranie informacji wzorcowej tylko raz i ewentualne aktualizowanie jej w przypadku wystąpienia zmian, **z zachowaniem jednak — każdorazowo — informacji pierwotnej**. W systemie sprawozdawczości GUS każdorazowo zbiera się aktualną informację o planie. Nietrudno dostrzec, że system WEKTOR pozwala na szerszą ocenę zaszczości, gdyż informacje bieżące można **odnosić do wzorca pierwotnego**, a następnie do **aktualnie obowiązującego**, podczas gdy system sprawozdawczości GUS — jedynie do **obowiązującego planu**. Suma aktualizowanych planów, krótszych okresów czasu, niekoniecznie musi być równa planowi dłuższego okresu; w ten sposób pozytywna ocena realizacji każdego wycinka planu wcale nie musi oznaczać, że wykonanie planu przebiegało zgodnie z jego pierwotnymi założeniami. Przewaga rozwiązania przyjętego w systemie WEKTOR wydaje się tu oczywista.

Różnice organizacyjno-techniczne

Duże zróżnicowanie organizacji badań statystycznych jest dyktowane koniecznością wyboru takiego wariantu, który — uwzględniając charakter badania — zapewni otrzymanie informacji rzetelnej i szybkiej przy możliwie najniższych nakładach. Z tych samych zresztą względów również system WEKTOR przewiduje odmienną organizację dla opracowań informacji o inwestycjach szczególnie ważnych, odmienną zaś dla pozostałych inwestycji przemysłowych, mieszkani-

¹⁾ Komisja Ekspertów powołana została decyzją Prezesa Rady Ministrów z dnia 4 stycznia 1972 r., a jej zadaniem było udoskonalenie systemu sterowania inwestycjami.

wych i socjalnych. Porównania w tym zakresie można więc czynić albo w odniesieniu do jednego konkretnego systemu realizowanego przez GUS, albo też w odniesieniu do niektórych elementów organizacji, typowych dla badań statystycznych. W dalszej części artykułu przyjęto metodę drugą, zawężając porównania do takich elementów organizacji jak: droga obiegu informacji, forma jej przekazu i zaangażowane środki techniczne.

Zasadniczym założeniem systemu WEKTOR, w części dotyczącej inwestycji szczególnie ważnych, jest przekazywanie na szczebel centralny informacji od jednostki będącej bezpośrednim koordynatorem inwestycji. Tylko informacje dotyczące zagrożenia terminu realizacji inwestycji kierowane są do właściwych jednostek nadrzędnych, które mają obowiązek przekazywania ich na szczebel centralny, jeżeli same nie są w stanie usunąć zagrożenia. Pozostałe rodzaje informacji trafiają wprawdzie na szczeble nadrzędne, lecz w formie odpisów. W praktyce oznacza to **wyłączenie wpływu jednostki nadrzędnej na treść informacji** przekazywanych na szczebel centralny. Jest to dość istotna różnica w stosunku do rozwiązań stosowanych w sprawozdawczości statystycznej zakładającej możliwość **weryfikacji każdego sprawozdania przez jednostkę nadrzędną**.

Bez szczegółowych badań dodatkowych nie jest możliwe przyznanie przewagi jednemu z omawianych rozwiązań. O ile za rozwiązaniem przyjętym w systemie WEKTOR przemawia cel przyspieszenia obiegu informacji i jak się sądzi — podniesienie jej wiarygodności, to za rozwiązaniem GUS przemawia dążenie do dokładności rachunkowej i logicznej danych.

Rozwiązanie przyjęte w systemie WEKTOR może okazać się trudne do utrzymania w praktyce, jeśli okaże się, że informacje przekazywane na szczebel centralny są obciążone znaczną ilością błędów.

Zgłoszoną obawę dodatkowo uzasadnia pozostawienie dużej swobody wyboru formy przekazu danych przez informującego. System WEKTOR zakłada przyjmowanie informacji w formie pisemnej na sformalizowanych drukach lub przekazem telefonicznym i telexowym. Teoretycznie zasługuje to na pochwałę, lecz praktyka w tym względzie skłania raczej do pewnego pesymizmu.

Problemem wcale nie marginesowym, chociaż pominiętym w projekcie systemu WEKTOR, jest **zabezpieczenie informacji przed niepożądanym ujawnieniem**. Zagrożenie to staje się szczególnie realne przy pozostawieniu swobody co do formy przekazu danych.

W koncepcji systemu WEKTOR tkwi założenie pełnej komputeryzacji przetwarzania danych na każdym szczeblu organizacyjnym uczestników procesu inwestycyjnego. I tak, na szczeblu bezpośredniego koordynatora realizacji ma funkcjonować system PROKOR, na szczeblu resortów: inwestującego, wykonawczego i do-

stawczego system IRYS, a na szczeblu centralnym system WEKTOR. Jest to zatem system w całości informatyczny. Rodzi to praktyczne pytanie, jak system ten będzie funkcjonował skoro szereg ogniw uczestniczących w procesie inwestycyjnym nie posiada i długo jeszcze nie będzie posiadało maszyn elektronicznych, zdolnych do realizacji założonych systemów. Można przewidywać, że w tych warunkach system WEKTOR stanie się powodem dodatkowego obciążenia bezpośrednich koordynatorów inwestycji, na których spadnie obowiązek przekazywania informacji w nowej formie dla systemu WEKTOR, obok przekazywanej w formie tradycyjnej informacji dla jednostek nadrzędnych i współpracujących oraz dla GUS.

Wiele dyskusyjną propozycją w systemie WEKTOR, jest powołanie na dwóch jego krańcach — u bezpośredniego koordynatora inwestycji i na szczeblu centralnym — nowych komórek organizacyjnych: po stronie dostarczającego informację, działają one jako ośrodki obsługi informacyjnej inwestycji (skrót OBI), a po stronie centralnego odbiorcy informacji Biuro Analiz (skrót BOA).

W dotychczasowym systemie zbierania informacji przyjmowano zasadę, że przygotowanie i przekazywanie danych sprawozdawczych obciąża te służby, w których zakresie działania skoncentrowane są określone informacje i że praca związana z ich emisją stanowi uboczne zadanie tych służb.

Nie ulega wątpliwości, że powołanie OBI spowoduje w skali kraju zatrudnienie znacznej ilości ludzi do prac nie związanych bezpośrednio z działalnością wytwórczą. Trudno jednak wykluczyć, że OBI — obsługując potrzeby informacyjne bezpośredniego koordynatora inwestycji — przejmą szereg czynności wykonywanych dotychczas przez służby finansowe, ekonomiczne i dyspozytorskie, co umożliwi zmniejszenie zatrudnienia w tych służbach i usprawnienie ich działalności. W takim przypadku powołanie OBI może być racjonalne. Niedostatecznie dokładne określenie zadań i roli OBI na tle innych służb oraz brak precyzyjnego wyrażenia nakładów i korzyści związanych z ich powołaniem, nie dają podstaw do jednoznacznej oceny propozycji.

Jeszcze trudniej jest znaleźć uzasadnienie dla celowości powołania specjalnego biura do prowadzenia analiz (BOA) w Urzędzie Rady Ministrów. Biuro takie nie mogłoby być instytutem naukowym, ponieważ nie dysponowałoby całością informacji o inwestycjach; również nie mogłoby być organem decydującym w przedmiocie kierunków inwestowania, gdyż naruszałoby w tym zakresie uprawnienia Komisji Planowania przy Radzie Ministrów.

Niezależnie od tych zastrzeżeń i wątpliwości, system WEKTOR zasługuje na dużą uwagę, gdyż tkwią w nim rozwiązania, które z pożytkiem można zaadaptować do systemu informacji statystycznej.

Bogusław Hołubicki

Propozycje modyfikacji numerów statystycznych w związku z zamierzeniami budowy Krajowego Systemu Informatycznego

Potrzeba dokonywania analiz przebiegu zjawisk społeczno-gospodarczych wzrasta wraz z ewolucją systemu planowania i jest silnie odczuwana przez działaczy gospodarczych, szczególnie zaś przez planistów. Rozwój prac prognostycznych wymaga zapewnienia porównywalności danych dla okresów wieloletnich, przy jednoczesnym możliwie daleko idącym wydłużeniu tych okresów. Rozwijanie technik prognostycznych, a wśród nich technik podstawowych, opartych na ekstrapolacji wieloletnich trendów, natrafia niejednokrotnie na nieprzewidywane trudności wobec braku porównywalności danych w czasie, w tym — często już pomiędzy sąsiednimi okresami rocznymi. Mamy tu do czynienia z dwoma grupami przyczyn braku porównywalności danych:

- przyczynami związanymi z agregacją danych, przy istnieniu zmian organizacyjnych, wynikającymi ze zmian schematów agregacji;
- przyczynami spowodowanymi zmianą używanych kategorii mierników, ich treści, zakresu, sposobu liczenia lub zmianą warunków ekonomicznych niezależnych od jednostki sprawozdawczej (jak np. zmiana poziomu cen, kosztów itp.).

W niniejszym artykule ograniczymy się do problemu braku porównywalności pomiędzy danymi zagregowanymi, wynikającego ze zmian organizacyjnych, stawiając tezę, że dotychczasowa konstrukcja i związane z nią funkcjonowanie numeru statystycznego nie jest w stanie zapewnić pełnej porównywalności danych w okresach wieloletnich.